

DI SẢN BÁO CHÍ CÁCH MẠNG CỦA BÁC HỒ VÀ VAI TRÒ CỦA BÁO CHÍ TRONG SỨ MỆNH BẢO VỆ CHỦ QUYỀN BIỂN, ĐẢO TỔ QUỐC HIỆN NAY

NGUYỄN LÊ THANH PHƯƠNG

Trong suốt cuộc đời hoạt động cách mạng của mình, Chủ tịch Hồ Chí Minh luôn coi báo chí là một bộ phận quan trọng trong sự nghiệp cách mạng của Đảng và dân tộc, là vũ khí sắc bén, lợi hại nhất trên mặt trận tư tưởng.

Thời gian ở Pháp, năm 1921, Người sáng lập Báo "Người cùng khổ" - cơ quan ngôn luận của Hội Liên hiệp thuộc địa. Bằng một loạt bài báo đầu tiên của mình như *Tâm địa thực dân, Đông Dương, Nền văn minh thượng đẳng, Tội ác của chủ nghĩa thực dân, Sự quái đản của công cuộc khai hóa, Vụ thảm thuộ địa...*, Nguyễn Ái Quốc đã căn cứ vào những tài liệu và sự việc cụ thể để tố cáo bản chất ăn cướp và giết người của chủ nghĩa thực dân, đế quốc, vạch trần cái gọi là "khai hóa văn minh" của chúng. Người viết: "Đế

che đây sự xấu xa của chế độ bóc lột, giết người, chủ nghĩa tư bản thực dân luôn luôn điếm trang cho cái huy chương mực nát của nó bằng những châm ngôn lý tưởng Bác ái, Bình đẳng". Người lên án mạnh mẽ chế độ cai trị hà khắc, sự bóc lột tàn bạo của thực dân Pháp ở Đông Dương, đồng thời bóc trần bộ mặt phản dân hại nước của bọn vua chúa, quan lại đã vì quyền lợi và danh vọng cá nhân mà chống lại đồng bào. Tác phẩm *Bản án chế độ thực dân Pháp* - một tập hợp các bài báo Người đã viết trước đó - thực sự vừa là cáo trạng, vừa là bản án tử hình đối với chế độ thực dân Pháp ở Đông Dương. Tố cáo và lên án kẻ thù của cách mạng, qua đó thức tỉnh các dân tộc bị áp bức đứng lên làm cách mạng giải phóng dân tộc, giải phóng giai cấp và xã hội; thôi thúc các tổ chức cách

mạng đứng ra nhận sứ mệnh lãnh đạo cuộc đấu tranh cách mạng.

Năm 1925, Nguyễn Ái Quốc hoạt động ở Quảng Châu (Trung Quốc). Để tuyên truyền những tư tưởng cách mạng vào trong nước, Người sáng lập tờ báo Thanh niên; số đầu tiên xuất bản ngày 21/6/1925 đánh dấu sự ra đời của báo chí cách mạng nước ta.

Ngày 3/2/1930, sự ra đời của Đảng Cộng sản Việt Nam là một mốc son chói lọi trong lịch sử cách mạng Việt Nam và lịch sử báo chí cách mạng. Dưới sự lãnh đạo của Đảng và Bác Hồ, những nhà trí thức yêu nước và cách mạng *dùng bút làm đòn xoay chế độ* đã dùng báo chí đấu tranh kiên cường, dũng cảm chống chế độ áp bức thuộc địa trong suốt thời kỳ tiền khởi nghĩa. Trong thời kỳ Mặt

Bác Hồ tặng hoa động viên các nhà báo trong quá trình tác nghiệp

Ảnh : TL

trận Dân chủ, dựa vào sức đấu tranh của quần chúng, báo chí cách mạng xuất bản ở khắp ba kỳ (Bắc - Trung - Nam), tạo thành một mặt trận dân chủ rộng rãi, đấu tranh chống phát xít, chống phản động thuộc địa, chống chiến tranh, đòi hòa bình, dân sinh và dân chủ.

Sau nhiều năm hoạt động ở nước ngoài, năm 1941, Bác về nước chỉ đạo cách mạng. Tại Cao Bằng, Bác sáng lập tờ báo *Việt Nam độc lập*, trực tiếp chỉ đạo xuất bản 36 số. Ngay số đầu, xã luận của báo rất ngắn gọn, thể hiện mục đích rất rõ ràng: "Tâycott làm cho dân ta ngu, làm cho dân ta hèn. Ta ngu hèn

thì nó dễ trị, dễ ăn hiếp, dễ bóc lột... *Báo Việt Nam độc lập* cốt làm cho dân ta hết ngu hèn, biết các việc, biết đoàn kết, đánh Tây, đánh Nhật, làm cho Việt Nam độc lập, bình đẳng, tự do!".

Cách mạng Tháng Tám thắng lợi, tạo điều kiện cho báo chí cách mạng Việt Nam chuyển ra công khai và trở thành báo chí chính thống của Nhà nước Việt Nam Dân chủ cộng hòa. Ở miền Bắc, báo chí lần lượt được in và phát hành tại Hà Nội. Ở miền Trung và miền Nam, trong hoàn cảnh kháng chiến ác liệt, các nhà báo đã vượt qua mọi khó khăn, xuất bản được nhiều tờ báo để tuyên truyền

cho đường lối kháng chiến của Đảng, cổ vũ đồng bào đứng cầm đánh giặc, cứu nước. Trên cương vị Chủ tịch Nước, Hồ Chí Minh thành lập Bộ Tuyên truyền, Đài Tiếng nói Việt Nam (7/9/1945), Thông tấn xã Việt Nam (15/9/1945) và cho phép hàng loạt tờ báo hoạt động công khai, phát hành rộng rãi như *Cờ giải phóng* (cơ quan ngôn luận của Đảng), *Cứu quốc*, *Lao động*, *Tiếng gọi phụ nữ*, *Hồn nước* của các tổ chức chính trị quần chúng. Khi Đảng tạm thời rút vào hoạt động bí mật, Hồ Chí Minh thường xuyên chỉ đạo công tác của Báo Sự thật và Tập san Sinh hoạt nội bộ, tiền thân của Báo Nhân dân

và Tạp chí Cộng sản hiện nay. Trong kháng chiến chống Pháp và chống Mỹ, điều kiện thông tin và phát hành khó khăn, Bác đã chỉ đạo cho phép nhiều ngành, địa phương, đơn vị quân đội xuất bản báo, thành lập đài phát thanh, cơ quan xuất bản. Hệ thống báo chí xuất bản dưới sự lãnh đạo của Chủ tịch Hồ Chí Minh đã góp công lao to lớn trong hai cuộc kháng chiến chống xâm lược và phát huy truyền thống vẻ vang đó trong sự nghiệp đổi mới đất nước hiện nay.

Với 50 năm gắn bó và hoạt động trong lĩnh vực báo chí, Chủ tịch Hồ Chí Minh đã để lại cho chúng ta một di sản báo chí vô cùng đồ sộ, đồng thời cũng để lại một tấm gương cao đẹp về đạo đức nghề nghiệp.

89 năm trôi qua kể từ ngày tờ báo cách mạng đầu tiên do Bác Hồ sáng lập ra đời, báo chí nước nhà đã không ngừng phát triển và có những tiến bộ vượt bậc về mọi mặt. Một thế hệ nhà báo mới, trẻ, năng động, có học vấn và sức sáng tạo đang được rèn luyện, thử thách, vững mạnh cùng đất nước trong thời kỳ đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa và hội nhập quốc tế.

Thời gian qua, tình hình Biển Đông diễn biến phức tạp do những hành động sai trái, ngang ngược, bất chấp đạo lý và luật pháp quốc tế của Trung Quốc, ngang nhiên đưa giàn khoan Hải Dương - 981 cùng lực lượng hộ tống bảo vệ, có cả máy bay, tàu chiến xâm phạm vùng đặc quyền kinh tế và

thềm lục địa của Việt Nam. Trung Quốc liên tục có những hành động khiêu khích, gây hấn, tấn công tàu thực thi pháp luật và đâm chìm tàu cá của ngư dân Việt Nam đang hoạt động trong vùng biển nước ta. Hành động đó của Trung Quốc đã vi phạm nghiêm trọng chủ quyền lãnh thổ của Việt Nam, vi phạm nghiêm trọng luật pháp quốc tế, trước hết là Công ước của Liên hợp quốc về Luật Biển năm 1982, vi phạm Tuyên bố về ứng xử của các bên trên Biển Đông (DOC) mà Trung Quốc là một bên tham gia ký kết.

Báo chí cả nước đã đồng lòng lên án hành động trên của Trung Quốc với một thái độ kiên quyết, mạnh mẽ; kịp thời truyền tải lòng yêu nước, tiếng nói ủng hộ của mọi người dân trên khắp các vùng miền của Tổ quốc, của người Việt Nam ở ngoài nước đối với Đảng và Chính phủ. Báo chí đưa tin bằng tình yêu đất nước và sự can trường của hàng vạn phóng viên đang ngày đêm bám sát hiện trường và sự kiện. Qua phản ánh của báo chí trong nước, nhân dân ta đã nắm bắt đầy đủ thông tin, một lòng ủng hộ và động viên các lực lượng đang kiên cường đấu tranh bảo vệ chủ quyền quốc gia, thể hiện niềm tin vững chắc vào Đảng, Chính phủ. Hoạt động thông tin đối ngoại của ta cũng đã phát huy tốt hiệu quả; cộng đồng quốc tế đã kịp thời bày tỏ quan điểm, lên án hành động vi phạm luật pháp quốc tế và làm mất ổn định tình hình trong khu vực của Trung Quốc.

Trong thời gian tới, báo chí tiếp tục đẩy mạnh hơn nữa các biện pháp đấu tranh ngoại giao, chính trị và truyền thông để nhân dân thế giới, trong đó có nhân dân Trung Quốc, hiểu rõ sự thật và thấy rõ những hành động này của Trung Quốc là vi phạm luật pháp quốc tế; ảnh hưởng tiêu cực đến hòa bình, ổn định và phồn vinh trong khu vực và thế giới; vi phạm Thỏa thuận những nguyên tắc cơ bản chỉ đạo giải quyết vấn đề trên biển giữa nước Cộng hòa Xã hội chủ nghĩa Việt Nam và nước Cộng hòa Nhân dân Trung Hoa được ký ngày 11/10/2011 tại Bắc Kinh với sự chứng kiến của Tổng Bí thư Nguyễn Phú Trọng và Tổng Bí thư Hồ Cẩm Đào cùng hai Đoàn đại biểu cấp cao hai nước Việt Nam và Trung Quốc.

Chủ đề và nhiệm vụ tuyên truyền về biển, đảo là rất rộng lớn. Điều quan trọng nhất là các nhà báo tiếp tục góp phần làm cho dư luận hiểu đúng và đúng về phía chúng ta trong cuộc đấu tranh bảo vệ chủ quyền, mà nhiều khía cạnh ngày càng phức tạp, đặc biệt trong bối cảnh đấu tranh thông tin quốc tế hiện nay. Một trong những nhiệm vụ trọng tâm là tập trung tuyên truyền về chủ trương lớn của Việt Nam phần đầu đến năm 2020, "đưa nước ta trở thành quốc gia mạnh về biển, làm giàu từ biển, bảo vệ vững chắc chủ quyền, quyền chủ quyền quốc gia trên biển, đảo" mà Nghị quyết Hội nghị lần thứ tư BCH Trung ương Đảng (khóa X) đã đề ra. ■